

УДК 342.9

О. О. Колотілов

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІДПРИЄМЦЕМ

Порядок легітимації підприємницької діяльності фізичних осіб є об'єктом адміністративно-правового регулювання та набуває особливої актуальності за умови сучасної трансформації вітчизняного інституту державної реєстрації та появи низки нових адміністративних процедур у цій сфері, зокрема електронної реєстрації, реєстрації через фронт-офіси, надання нотаріусами послуг з реєстрації та ін. В той же час в межах процедури державної реєстрації фізичної особи підприємцем є певні невирішені питання, на яких варто зупинитися більш детально з метою вироблення рекомендацій з удосконалення її адміністративно-правових засад в контексті оптимізації адміністративно-процедурного законодавства України в цілому.

Як було визначено нами у попередніх дослідженнях, адміністративні процедури у сфері державної реєстрації фізичних осіб-підприємців – нормативно закріплені порядком вирішення державним реєстратором як суб'єктом публічного адміністрування індивідуальної адміністративної справи, пов'язаної із засвідченням факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, за результатами розгляду якої приймається адміністративний акт у вигляді відповідного запису до Єдиного державного реєстру.

Дослідження адміністративно-правових засад процедури державної реєстрації фізичних осіб-підприємців вимагає визначення її структурних елементів, а саме: 1) її цільового призначення; 2) типу основних відносин; 3) кола осіб, що беруть участь у процедурі; 4) актів поведінки, що можуть і повинні зробити учасники процедури; 5) послідовності здійснення актів поведінки; 6) термінів (часу) і місця здійснення як окремих процедурних дій, так і процедури в цілому; 7) правових засобів, що забезпечують функціонування процедури.

Тип суспільних відносин, опосередковуваних реєстраційними процедурами, об'єкти і суб'єкти (коло осіб, що беруть участь у процедурі) розкриваються через характеристику реєстраційних відносин, врегульованих відповідними правовими нормами. Акти поведінки учасників реєстраційної процедури, послідовність їхнього здійснення, терміни (час) і місце здійснення як окремих реєстраційних дій, так і процедури в цілому, а також правові засоби, що забезпечують функціонування реєстраційної процедури, – знаходять прояв через характеристику стадій здійснення реєстраційної

процедури. Таким чином, юридична конструкція процедур державної реєстрації ФОПів містить у собі наступні елементи: 1) правові норми, що регламентують здійснення реєстраційних процедур; 2) реєстраційні правовідносини; 3) цільове призначення реєстраційних процедур; 4) стадії реєстраційних процедур [1, с. 93-94]. Дані елементи дозволяють визначити сутність процедури, її юридичну природу і зміст.

Правові норми, що регламентують здійснення державної реєстрації фізичної особи підприємцем в Україні, складаються із:

- матеріальних норм цивільного і господарського права, що закріплюють обов'язковість державної реєстрації ФОПів. Так, відповідно до Цивільного кодексу України, фізична особа здійснює своє право на підприємницьку діяльність за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом [2, ч. 2 ст. 50]. Схожа норма міститься і у Господарському кодексі України, відповідно до ст. 58 якого суб'єкт господарювання підлягає державній реєстрації як юридична особа чи фізична особа-підприємець у порядку, визначеному законом [3].

- адміністративно-правових норм, що встановлюють цілі, завдання, функції, принципи процедури державної реєстрації, правовий статус їх учасників. Так, відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» державна реєстрація юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців – офіційне визнання шляхом засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, засвідчення факту наявності відповідного статусу громадського об'єднання, професійної спілки, її організації або об'єднання, політичної партії, організації роботодавців, об'єднання організації роботодавців та їхньої символіки, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, про юридичну особу та фізичну особу-підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених цим Законом» [4, п. 4 ч. 1 ст. 1].

Принципами державної реєстрації є такі: 1) обов'язковість державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі; 2) публічність державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі та документів, що стали підставою для її проведення; 3) врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією, та особливостей державної реєстрації виключно Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»; 4) здійснення державної реєстрації за заявничим принципом; 5) єдність методології державної реєстрації; 6) об'єктивність, достовірність та повнота відомостей у Єдиному державному реєстрі; 7) внесення відомостей до Єдиного державного реєстру виключно на підставі та відповідно Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань»; 8) відкритість та доступність відомостей Єдиного державного реєстру [4, ст. 4].

- адміністративно-процедурних норм, що безпосередньо визначають порядок здійснення дій та їхній зміст під час процедури державної реєстрації [4, ст. 14, 15, 18, 25-30, 32-34, 34-1; 5; 6; 7], на яких зупинимося більш детально пізніше.

Реєстраційні правовідносини. Правовідносини в юридичній літературі зазвичай визначаються як суспільні відносини, врегульовані правовими нормами, які виконують такі функції: визначають конкретне коло осіб, на яких розповсюджується дія норм права в певний момент; закріплюють конкретну поведінку, якої мусять або можуть дотримуватись суб'єкти; є умовами можливого приведення в дію спеціальних юридичних дій з метою забезпечення суб'єктивних прав, обов'язків і відповідальності. Елементами правовідносин виступають об'єкт, суб'єкт і зміст правовідносин (права та обов'язки суб'єктів).

Реєстраційні правовідносини є адміністративно-правовими і саме у адміністративно-правових відносинах як елементі правового регулювання індивідуалізуються положення тієї чи іншої норми адміністративного права, визначаються характер, права й обов'язки їх учасників [8].

Суб'єктом публічної адміністрації, що приймає безпосередню участь у адміністративно-процедурних відносинах щодо державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, є державний реєстратор – особа, яка перебуває у трудових відносинах з виконавчими органами місцевих рад та райдержадміністраціями як суб'єктами державної реєстрації або нотаріус.

Дані правовідносини, що складаються між заявником – фізичною особою, яка бажає стати підприємцем, і державним реєстратором, є адміністративно-процедурними. При цьому їхнє виникнення обумовлене наявністю одночасно матеріальних норм інших галузей права – цивільного

та господарського. Яка реалізуються через адміністративно-процедурні відносини. Таким чином, виникнення реєстраційних правовідносин можливе при наявності одночасно матеріальних і адміністративно-процедурних правових норм. Процедурне реєстраційне правовідношення виступає в ролі визначеної стадії реалізації фактичних суспільних відносин, опосередкованих матеріальним реєстраційним правовідношенням. Фактором, що пов'язує воедино матеріальне правовідношення з процедурним, є об'єкт відповідних правовідносин [9, с. 658].

Цільове призначення реєстраційних процедур. Під цілями реєстраційних процедур варто розуміти той кінцевий результат, до якого прагне законодавець, встановлюючи норми про порядок проведення реєстрації. Так, цілями державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності є: 1) надання певного правового статусу певному суб'єкту; 2) перевірка законності певних фактів, дій, виникнення (припинення) прав та обов'язків певних суб'єктів, і в такий спосіб захист прав і законних інтересів приватних осіб та держави; 3) отримання відомостей державного статистичного обліку для здійснення заходів регулювання економіки; 4) надання всім учасникам господарського обігу, органам державної влади та місцевого самоврядування інформації про зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності. При цьому всі ці цілі взаємодоповнюють одна одну і окремо, як правило, не використовуються [10, с. 98].

Стадії процедури державної реєстрації. Стадії – це відносно самостійні етапи процедури, на кожному з яких вирішуються специфічні задачі і з цією метою відбуваються суворо визначені правовими нормами юридичні дії і складаються (видаються) юридичні документи (адміністративні акти) [11, с. 400-402]. Стадії в адміністративній процедурі являють собою весь комплекс дій, вчинюваних за визначеними правилами учасниками таких реєстраційних відносин, а конкретна стадія відображає етап, на якому знаходиться розгляд конкретної справи: від його порушення до винесення по ньому рішення адміністративним органом, що знаходить свій прояв у відповідному адміністративному акті.

Стадіями адміністративної процедури зазвичай є наступні: 1) подання приватною особою заяви і прийняття її до розгляду державним органом, посадовою особою; порушення справи; 2) розгляд справи, включаючи встановлення та дослідження фактичних обставин; вибір відповідних матеріальних правових норм; 3) винесення рішення; 4) його виконання; 5) оскарження рішення [12, с. 77].

Л. П. Котяш, досліджуючи адміністративно-правове регулювання державної реєстрації юридичних осіб в Україні, виділяє такі стадії: 1) подання документів заявником для державної

реєстрації; 2) заповнення форми заяви про державну реєстрацію; 3) здійснення прийому та опису поданих документів уповноваженим суб'єктом у разі подання документів у паперовій формі та виготовлення копій документів в електронній формі; 4) внесення копій документів в електронній формі до Єдиного державного реєстру; 5) перевірка документів на наявність підстав для зупинення розгляду документів або для відмови в державній реєстрації; 6) прийняття рішення про проведення реєстраційної дії та її проведення (зокрема з урахуванням принципу мовчазної згоди) за відсутності підстав для зупинення розгляду документів та відмови в державній реєстрації шляхом внесення запису до Єдиного державного реєстру; 7) формування та оприлюднення на порталі електронних сервісів виписки, результатів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації та установчих документів; 8) видання за бажанням заявника виписки з Єдиного державного реєстру в паперовій формі за результатами проведеної реєстраційної дії (у разі подання заяви про державну реєстрацію у паперовій формі) з проставленням підпису та печатки державного реєстратора [13, с. 87-91].

Вважаємо таку стадійність зайве докладною, а невіделення стадії оскарження як факультативної певною помилкою, і пропонуємо у процедурі державної реєстрації фізичної особи підприємцем виділити наступні стадії: 1) подання документів для державної реєстрації; 2) перевірка поданих документів на наявність підстав для зупинення їх розгляду або відмови в державній реєстрації; 3) прийняття адміністративного акту про проведення державної реєстрації та здійснення відповідної реєстраційної дії; 4) оскарження прийнятого рішення про реєстрацію (відмови у реєстрації). Варто проаналізувати кожну зі стадій державної реєстрації фізичної особи підприємцем більш детально.

1 стадія. Подання документів для державної реєстрації.

Документи можуть подаватися як безпосередньо державному реєстратору (чи уповноваженій особі фронт-офісу), так і в електронній формі.

В першому випадку безпосередньо особа, яка має намір стати підприємцем чи її представник, який діє на підставі доручення чи іншого документу, що підтверджує його повноваження, пред'являє державному реєстратору документ, що посвідчує особу, та подає у паперовій формі наступні документи: 1) заяву про державну реєстрацію фізичної особи підприємцем, в якій може зазначитися прохання про реєстрацію такої особи платником податку на додану вартість та/або обрання спрощеної системи оподаткування та яка повинна бути підписана заявником особисто; 2) нотаріально засвідчену письмову згоду батьків (усиновлювачів) або піклувальника чи органу опіки

та піклування – для фізичної особи, яка досягла шістнадцяти років і має бажання займатися підприємницькою діяльністю, але не має повної цивільної дієздатності, про що складається відповідний опис [4, ст. 18]. При цьому документи повинні відповідати таким вимогам: 1) мають бути викладені державною мовою та додатково, за бажанням заявника, – іншою мовою (крім заяви про державну реєстрацію); 2) текст документів має бути написаний розбірливо (машинодруком або від руки друкованими літерами); 3) не повинні містити підчищення або дописки, закреслені слова та інші виправлення, не обумовлені в них, орфографічні та арифметичні помилки, заповнюватися олівцем, а також містити пошкодження, які не дають змоги однозначно тлумачити їх зміст; 4) документи, видані відповідно до законодавства іноземної держави, повинні бути легалізовані (консульська легалізація чи проставлення апостиля) в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено міжнародними договорами.

Щодо електронної реєстрації фізичної особи-підприємця слід зазначити, що перші реальні кроки діджиталізації процедури державної реєстрації фізичних осіб-підприємців датуються 2016 роком, коли було затверджено Порядок державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи [5], розділом IV якого було передбачено особливості проведення державної реєстрації за заявами в електронній формі. Саме з його прийняттям стало практично можливим здійснення електронної реєстрації ФОПів за умови підписання заявником необхідних документів з використанням засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри, а саме за допомогою кваліфікованого цифрового підпису.

За умови наявності діючого кваліфікованого електронного підпису фізичній особі, яка бажає зареєструватися як підприємець, необхідно подати заяву про державну реєстрацію в електронній формі через кабінет громадянина на Порталі Дія (diia.gov.ua). Для цього необхідно здійснити низку кроків: 1) зареєструватися чи авторизуватися (якщо особа вже зареєстрована) у кабінеті громадянина на diia.gov.ua за допомогою електронного підпису; 2) заповнити онлайн-форму (форму 1 згідно з наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань [14]) на отримання послуги, вказавши свої контактні дані (телефон, адреса, email), обравши систему оподаткування (повну чи спрощену), визначивши, чи буде такий ФОП платником податку на додану вартість; 3) завантажити сканкопії необхідних документів; 4) обрати види діяльності підприємця згідно до КВЕД; 5) натиснути кнопку «Замовити послугу»,

після чого особу буде перенаправлено на сторінку підписання електронної заяви кваліфікованим електронним підписом. Якщо фізичною особою було обрано спрощену форму оподаткування, заяву на перехід до спрощеної системи також автоматично надсилається до податкового органу за місцем реєстрації особи, а у разі бажання майбутнього ФОПа зареєструватися як платник ПДВ – той уповноваженій особі ДПС для отримання такого статусу.

2 стадія. Державний реєстратор після отримання документів для державної реєстрації фізичної особи-підприємця здійснює їх перевірку на наявність підстав для зупинення розгляду документів та відмови в державній реєстрації.

Підставами для зупинення розгляду документів, поданих для державної реєстрації, є: 1) подання документів або відомостей не в повному обсязі; 2) невідповідність реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта) відомостям, наданим інформаційними системами державних органів [4, ст. 27]. Зупинення розгляду документів здійснюється протягом 24 годин, крім вихідних та святкових днів, після надходження документів на строк 15 календарних днів.

Підставами для відмови у державній реєстрації фізичної особи-підприємця є такі: 1) документи подано особою, яка не має на це повноважень; 2) у Єдиному державному реєстрі містяться відомості про судові рішення щодо заборони у проведенні реєстраційної дії; 3) не усунуто підстави для зупинення розгляду документів протягом встановленого строку; 4) документи подані до неналежного суб'єкта державної реєстрації; 5) наявні обмеження на зайняття підприємницькою діяльністю, встановлені законодавством України; 6) наявність в Єдиному державному реєстрі запису, що фізична особа вже зареєстрована як фізична особа-підприємець; 7) подані документи суперечать вимогам законів України.

Повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації є адміністративним актом і повинно містити посилання на конкретну норму (пункт, статтю) законодавства із зазначенням, що саме порушено під час оформлення та подання документів, і повинно бути розміщено державним реєстратором на порталі електронних сервісів або з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг у день відмови у державній реєстрації [4, ст. 28] та може бути оскаржене заявником у порядку адміністративного судочинства.

3 стадія. За відсутності підстав для зупинення розгляду документів та відмови в державній реєстрації державний реєстратор: 1) проводить реєстраційну дію (у тому числі з урахуванням

принципу мовчазної згоди) за відсутності підстав для зупинення розгляду документів та відмови в державній реєстрації шляхом внесення запису до Єдиного державного реєстру; 2) формує та оприлюднює на порталі електронних сервісів або з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг виписки з ЄДР про державну реєстрацію фізичної особи підприємцем; 3) оформлює таку виписку у паперовій формі за результатами проведеної реєстраційної дії, скріплюючи її своїм підписом та печаткою державного реєстратора (за бажанням заявника або якщо документи для реєстрації були подані через фронт-офіс) [4, ст. 25; 5, розд. 3]. При цьому слід зазначити, що державна реєстрація фізичної особи-підприємця повинна бути здійснена протягом 24 годин з моменту отримання державним реєстратором сканкопій всіх необхідних документів [4, п. 1 ч. 1 ст. 26].

Щодо електронної реєстрації є певні особливості цієї стадії. Так, після успішного підписання заяви державним реєстратором за місцем проживання заявника здійснюється її реєстрація в порядку черговості надходження, у тому числі з урахуванням заяв, що подаються в паперовій формі, а моментом прийняття заяви вважається дата і час реєстрації заяви у Єдиному державному реєстрі. За результатом реєстрації заяви заявнику надається код доступу до результатів розгляду відповідних документів [5, п.п. 4, 5 розд. IV].

Результат електронної реєстрації повідомляється заявнику державним реєстратором, який працював з документами, на адресу електронної пошти, вказану при оформленні заяви. У разі позитивного рішення вже фізична особа-підприємець за допомогою отриманого кода доступу завантажує Виписку з Єдиного державного реєстру або у кабінеті громадянина на Порталі Дія (diia.gov.ua), або за допомогою онлайн-сервісу отримання відомостей із ЄДР (usr.minjust.gov.ua/ua) та роздруковує його. Такий документ є повноцінним і всі державні органи повинні його приймати. У разі виникнення будь-яких складнощів щодо використання Виписки необхідно звернутися до чат-бота або зателефонувати на гарячу лінію Міністерства юстиції України за номером: +38 (044) 237 09 96.

4 стадія. Оскарження (факультативна) відбувається відповідно до Порядку розгляду скарг у сфері державної реєстрації [6] спеціально створеною Комісією з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації [7].

Отже, процедура державної реєстрації фізичної особи підприємцем – нормативно закріплений порядок вирішення державним реєстратором як суб'єктом публічного адміністрування індивідуальної адміністративної справи, пов'язаної із засвідченням факту набуття фізичною особою статусу підприємця, за результатами розгляду якої

приймається адміністративний акт у вигляді відповідного запису до Єдиного державного реєстру про проведення державної реєстрації.

Література

1. Кравченко О. Б. Административно-правовое регулирование регистрационных процедур, осуществляемых федеральными органами исполнительной власти : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.14. Омск, 2009. 205 с.

2. Цивільний кодекс України : прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

3. Господарський кодекс України : прийнятий Верховною Радою України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

5. Порядок державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи : затверджено наказом Міністерства юстиції України від 9 лютого 2016 р. № 359/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-16#Text>.

6. Порядок розгляду скарг у сфері державної реєстрації : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2015 р. № 1128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1128-2015-%D0%BF#Text>.

7. Положення про Комісію з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації : затверджено наказом Міністерства юстиції України від 12 січня 2016 р. № 37/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0042-16#Text>.

8. Колпаков В. К., Кузьменко О. В., Пастух І. Д., Суценок В. Д. та ін. Курс адміністративного права України : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2012. 808 с.

9. Сорокин В. Д. Правовое регулирование. Предмет, метод, процесс (макроуровень). СПб. : Юридический центр пресс, 2003. 661 с.

10. Коломоець Т. О., Галіцина Н. В. Адміністративно-правове регулювання порядку створення і діяльності товариств з обмеженою відповідальністю в Україні. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. 290 с.

11. Теория государства и права : курс лекций [под ред. Н. И. Матузова и А. В. Малько]. М. : Юристъ, 2003. 776 с.

12. Управленческие процедуры [И. Л. Бачило, А. С. Васильев, Н. Ф. Воробьев и др.] ; отв. ред. Б. М. Лазарев. М. : Наука, 1988. 272 с.

13. Котяш Л. П. Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації юридичних осіб в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 217 с.

14. Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації ридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : наказ Міністерства юстиції України» від 18.11.2016 р. № 3268/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16#n51>.

Анотація

Колотілов О. О. Адміністративно-процедурний аспект державної реєстрації фізичної особи підприємцем. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу процедури державної реєстрації фізичної особи підприємцем за законодавством України.

Автором запропоновано під поняттям «процедура державної реєстрації фізичної особи підприємцем» розуміти нормативно закріплені порядок вирішення державним реєстратором як суб'єктом публічного адміністрування індивідуальної адміністративної справи, пов'язаної із засвідченням факту набуття фізичною особою статусу підприємця, за результатами розгляду якої приймається адміністративний акт у вигляді відповідного запису до Єдиного державного реєстру про проведення державної реєстрації.

З'ясовано, що правові норми, які регламентують здійснення державної реєстрації фізичної особи підприємцем в Україні, складаються із: а) матеріальних норм цивільного і господарського права, що закріплюють обов'язковість державної реєстрації ФОПів; б) адміністративно-правових норм, що встановлюють цілі, завдання, функції, принципи процедури державної реєстрації, правовий статус їх учасників; в) адміністративно-процедурних норм, що безпосередньо визначають порядок здійснення дій та їхній зміст під час процедури державної реєстрації.

Окреслено коло учасників таких реєстраційних відносин: 1) заявник – фізична особа, яка бажає стати підприємцем (чи її представник); 2) державний реєстратор – особа, яка перебуває у трудових відносинах з виконавчими органами місцевих рад та райдержадміністраціями як суб'єктами державної реєстрації або нотаріус.

Запропоновано виділити такі стадії процедури державної реєстрації фізичної особи підприємцем: 1) подання документів для державної реєстрації; 2) перевірка поданих документів на наявність підстав для зупинення їх розгляду або відмови в державній реєстрації; 3) прийняття адміністративного акту про проведення державної реєстрації та здійснення відповідної реєстраційної дії; 4) оскарження прийнятого рішення про реєстрацію (відмови у реєстрації). Детально охарактеризовано зміст кожної стадії та зазначено особливості здійснення електронної реєстрації ФОПів та реєстрації через фронт-офіси.

Ключові слова: державна реєстрація, адміністративна процедура, фізична особа, підприємець, стадія, електронна реєстрація, фронт-офіс.

Аннотация

Колотілов А. А. Административно-процедурный аспект государственной регистрации физического лица предпринимателем. – Статья.

Статья посвящена анализу процедуры государственной регистрации физического лица предпринимателем по законодательству Украины.

Автором предложено под понятием «процедура государственной регистрации физического лица предпринимателем» понимать нормативно закреплённый порядок решения государственным регистратором как субъекта публичного администрирования индивидуального административного дела, связанного с заверением факта приобретения физическим лицом статуса предпринимателя, по результатам рассмотрения которого принимается административный акт в виде соответствующей записи в Единый государственный реестр о проведении государственной регистрации.

Выяснено, что правовые нормы, регламентирующие осуществление государственной регистрации физического лица предпринимателем в Украине, состоят из: а) материальных норм гражданского и хозяйственного права, закрепляющих обязательность государственной регистрации ФЛП; б) административно-правовых

норм, устанавливающих цели, задачи, функции, принципы процедуры государственной регистрации, правовой статус их участников; в) административно-процедурных норм, непосредственно определяют порядок осуществления действий и их содержание во время процедуры государственной регистрации.

Очерчен круг участников таких регистрационных отношений: 1) заявитель – физическое лицо, желающее стать предпринимателем (или его представитель) 2) государственный регистратор – лицо, состоящее в трудовых отношениях с исполнительными органами местных советов и райгосадминистрациями как субъектами государственной регистрации или нотариус.

Предложено выделить следующие стадии процедуры государственной регистрации физического лица предпринимателем: 1) представления документов для государственной регистрации; 2) проверка представленных документов на наличие оснований для приостановления их рассмотрения или отказа в государственной регистрации; 3) принятие административного акта о проведении государственной регистрации и осуществления соответствующей регистрационной действия; 4) обжалование принятого решения о регистрации (отказе в регистрации). Подробно охарактеризованы содержание каждой стадии и указано особенности осуществления электронной регистрации ФЛП и реестрации через фронт-офисы.

Ключевые слова: государственная регистрация, административная процедура, физическое лицо, предприниматель, стадия, электронная реестрация, фронт-офис.

Summary

Kolotilov O. O. Administrative and procedural aspect of state registration of an individual entrepreneur. – Article.

The article is devoted to the analysis of the procedure of state registration of a natural person by an entrepreneur under the legislation of Ukraine.

The author proposes that the term «procedure of state registration of a natural person by an entrepreneur» should be understood as a normatively established procedure for the state registrar as a subject of public administration of an individual administrative case related to certifying the fact the corresponding entry in the Unified State Register on state registration.

It was found that the legal norms governing the state registration of a natural person by an entrepreneur in Ukraine consist of: a) substantive norms of civil and commercial law, which establish the mandatory state registration of sole proprietors; b) administrative and legal norms that establish the goals, objectives, functions, principles of the state registration procedure, the legal status of their participants; c) administrative-procedural norms that directly determine the procedure for carrying out actions and their content during the state registration procedure.

The circle of participants of the following registration relations is outlined: 1) applicant – a natural person who wants to become an entrepreneur (or his representative); 2) state registrar – a person who is in an employment relationship with the executive bodies of local councils and district state administrations as subjects of state registration or a notary.

It is proposed to allocate the following stages of the procedure of state registration of a natural person by an entrepreneur: 1) submission of documents for state registration; 2) verification of the submitted documents for the presence of grounds for suspension of their consideration or refusal of state registration; 3) adoption of an administrative act on state registration and implementation of the relevant registration action; 4) appeal against the decision on registration (refusal to register). The content of each stage is described in detail and the peculiarities of electronic registration of FOPs and registration through front offices are indicated.

Key words: state registration, administrative procedure, individual, entrepreneur, stage, electronic registration, front office.